

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Evsebii Nierembergii Vita Divina, Sev Via
Regia Ad Perfectionem**

Nieremberg, Juan Eusebio

Antverpiae, 1644

Capvt XIII. Insignia exempla & sententiæ Ethnicorum, docentium, quo nos
modo divinam voluntatem implere, cùmq[ue] eâ nostram conformare
debeamus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46802](#)

mique alacritate, ut sub anni exitum, respirationes iam non servirent amplius verborum illorum refricandæ memoriae, verum ad actus ipsos maiori cum intēsione & fervore eliciendos: quos tametsi ille non intermitteret umquam, si quando tamen minore cum devotione frequentaret, eodem mox temporis puncto gravissimis à Diabolo temptationibus impugnabatur. adè quidem, ut dulcia ista verba illi essent pro libro, doctrinâ, Magistro, & armis, quibus se adversus hostes suos defenderet, eosque debellaret: & quia vim virtutemque huius Exercitii planè singularem assecutus erat, experiendoque comprobauerat, omnibus illud, quibuscum tractabat, vehementer solebat commendare.

C A P V T X I I I.

Insignia exempla & sententia Ethnicorum, docentium, quo nos modo divinam voluntatem implere, cùmque eà nostram conformare debeamus.

Exremo tandem loco exempla aliquot sententiasque proponam eorum hominum, qui etsi divinâ fidei luce omnino caruerunt, neque paucis tenebris obscuratum intellectum habuerunt; agnovere tamen,

men, nihil æquius esse, nihil rationi conuenientius, nihil excellentius, nihil denique utilius, quam Dei exsequi voluntatē: ideoque ruborem nobis meritō incutiāt, eò usque nondum progressis, quò ipsi, tametsi Christianæ disciplinæ legis ignari, ignari quoque tot obligationum, ob Deum pro nobis mortuum & crucifixum, pervenerunt.

Cleanthes magnorum Philosophorum Magister, quamvis ethnicus, sic Deum alioquitur:

Duc me parens, celsique dominator poli,

Quocumque libuit, nulla parendi mora est.

Adsu impiger. Fac nolle, comitabor gemens;

Malusq; patiar, quod pati licuit bono. (a)

Hanc quoque Demetrii insignis Philosophi, pauperis ceterā & egeni, vocem audisse se meminit Senecca: *Hoc unum, inquit, Dii immortales, de vobis queri possū, quod non antè mihi voluntatem vestram notam fecistis.* Prior enim ad ista venisse, ad qua nunc vocatus adsum. *Vultis liberos sumere? illos vobis sustuli.* *Vultis aliquam partem corporis? sumite. Non magnam rem promitto. citò totum relinquam.* *Vuleis spiritum? Quid ni? nullam moram faciam,*

a Seneca epist. 107. Epictet. Enchrid. cap. 77.
& Simplicius ibi.

ciam, quò minus recipias, quod dedisti, à
volente feretis; quicquid petieritis. Quid ergo
est: moluisse offerre, quam tradere. Quid
opus fuit auferre? accipere potuistis, sed ne
nunc quidem auferetis: quia nihil eripitur;
nisi retinenti. Nihil cogor, nihil patior invi-
tus: nec servio Deo, sed assentio. eò quidem
magis, quòd scio, omnia certa & in aeternum
dicta lege decurrere. (a)

Socrates in re longè magis arduâ, ipsâ
nempe morte, quam iniquissimam passus
est, ita suam cum divinâ conformabat vo-
luntatem, ut diceret: *Si Diis ita visum fuerit,*
ita fiat. Me autem Anytus & Melitus (accusa-
tores mei) occidere sanè possunt, lâdere verò
non possunt. (b) additque Simplicius (c)
videri sibi, omnem humani animi perfectio-
nem conversione ad Deum, eiusq; coniun-
ctione absolvi & consumari.

Epicetus, celebre inter Stoicos no-
men, generosè se Deo hunc in modum
obtulit: *Tracta me posthac arbitratus tuo:*
eiusdem tecum sum animi, susq; deq; fero: ni-
hil recuso, quod tibi videtur: quò voles ducito:
veste me quâ voles induito. Vis me fungi ma-
gistratus? privatam agere vitam? ma-
nere?

a Sen de prou. c. 5. b Epicet. Enchr. cap. ult. è
Critone Platonis. c in Epicteti loc. citat.

C A P V T   X I I I .   127

nere? exulare? pauperie conflictari? opibus
abundare? Ego te in his omnibus apud ho-
mines defendam. (a)

Addo ex eodem Epicteto rem admirabilem, quam in se ipse experiebatur, adeo-
que docebat & publicè prædicabat: Ego
verò, ajebat, numquam volens prohibitus
sum, nec coactus nolens. Quo pacto istud fieri
potest? Appetitum meum obedientem præbui
Deo. Vult ille me febricitare? volo & ipse.
Vult me aliquā re potiri? volo & ipse. Non
vult? Nolo. Mori me vult? Mori igitur vo-
lo. Quis adhuc me prohibere potest contra
meam sententiam, aut cogere? Nihilo magis
quām Iovem. Sic faciunt etiam viatores cau-
tores. Si audierint iter latrocinii infestum esse,
soli se via committere non audent, sed comitatus
vel Legati, vel Questoris, vel Proconsulis ex-
spectato, & iis aggregati tutò iter conficiunt. Sic
etia in mundo facit vir prudens. Multa latro-
cinia sunt, tyranni, tēpestates, egestates, jactu-
& carissimorum. Quò configrias? quomodo in-
columis transeas? quis comitatus tutum tered-
det? chi te adjunges? Diviti illi, aut consulari?
Quem inde fructum capiam? Ipse exuitur,
plorat, luget. Quid verò si comes ille meus in me
conversus latro meus fiat? quid faciam? amicus

F 4

ero

a Arrian, l. 2, dissert. cap. 16, proprius finem.

ero Casaris: cui dum familiaris fuero, nemo injuriam faciet. Primum, ut siam illustris, quæ mihi toleranda & preferenda erunt? quæties, & à quæ multis spoliabor? Deinde, si factus fuero, & ipse mortalis est. Si vero delatione aliquâ impulsus, idem inimicus mihi factus fuerit: quò recedendum? In solitudinem? Age, illò febris non venit? Quid ergo profeceris? Non licet igitur inuenire comitem, per quem tutus sis, fidelem, firmum, insidiarum expertem? Immo vir prudens ita rem considerat, hanc rationem secum init: si Deo se dederit, se iter tuto conjecturum. Quid est istud dedere sese Deo? ut quod ille voluerit, & ipse velit: & quod ille noluerit; nec ipse velit. Qui ergo istud fieri? Quomodo fieret aliter, nisi considerandâ Dei appetitione & administratione. (a) Plato quoque damnabat istos loquendi modos: det tibi Deus quod optas! Det tibi Deus quod amas! Utinam Deus, inquietabat, id tibi non daret? sed faceret, ut velles potius, quæ vult ipse! hic est enim purissimus cultus & divina religio, si te hac ratione Deo jungas. (b)

Seneca intimos affectus suos Amico degens: In omnibus, ait, quæ aduersa videntur

&

^a Idem l. 3. c. 26. & ult post med. ^b Sensus dedit non verba. hæc Lector substituat.

C A P V T   X I I I .

129

& dura sic formatus sum. Nō pareo Deo sed assentior: ex animo illum, non quia necessum est, sequor. Nihil umquam mihi incident, quod tristis excipiam, quod malo vulnus nullum tributum invitus conferam. Omnia autem ad quae gemimus, quae expavescimus, tributa vita sunt. (a)

Eidem, ad divinam voluntatem impletandam, consultū videtur, ut in rebus omnibus, quæ arduæ nobis & molestæ videntur, iudicium proprium corrigamus, sæpiusque intra nos ipsos illud repetamus: *Deo aliter visum, Deus melius.* (b) Idem alibi optimum & utilissimum factu censet, casus adversos ferre iucundè, sicutque eos admittere, tamquam sponte & libenter experitos: adeoq; hilariter & promptè petendos esse & acceptandos, quia à Dei volūtate profectos. (c) quæ est ipsissima sancti Dorothei doctrina, dicentis, posse quem suam semper voluntatem implere, dummodo aliam nullam habeat nisi Superioris sui & Dei. (d)

Nec illud parùm valet ad pudorem nobis incutiendum, quod Imperator Antoninus, cognomento Philosophus, iubeat vel ideo solum nos in rebus omnibus quæ eve-

F 5   niunt,

a Seneca epist. 96. b Idem epist. 98. c Annaeum ipsum & Dorotheum. Lector! iterum relinquo d Vide Dorothei doctrinam sive sermonem 5. lectu dignissimum.

130 VITÆ DIVINÆ

niunt, quantumvis adversis, æquo esse animo; quia pars simus Mundi & Naturæ, cui proinde conformari debeamus. uide ita Naturam ipsam alloquitur: (a) Quod tibi congruit, ô Natura, id omne & mihi congruit, neque quidquam citum mihi est aut tardum, quod tibi tempestivū & opportunum. in fructibus meis numero. quidquid ferunt tua tempestates. abste, & in te sunt omnia, atque ad te redeunt omnia. mox addit: Vlcus est & plaga mundi, qui à communi se Natura modo segregat, dum perfert invitus, qua accidunt. magis tamen Christianè loquitur. cùm ait: Quante sunt vires illius hominis, qui nihil agit, nisi quod Deo probandum est, nihil admittit, nisi quod offert Deus!

Hæc non eò à me disputata sunt, quasi Dei servos Philosophorum consiliis indigere existimem: verùm ut nos, qui post Christi doctrinam, exempla, & mortem, ea nondum opera præstamus, quæ cæci isti, naturali ratione convicti, facienda pronuntiârunt, omni studio codem aspiremus.

alib. 3 Philo sophie.

CA-